

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับขวัญในการปฏิบัติงานของครู
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัย กำหนดวิธีดำเนินการ
วิจัยครั้งนี้ ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับรายละเอียดขั้นตอน และวิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัย จะได้นำเสนอตามลำดับ
ดังต่อไปนี้ คือ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามหาสารคาม เขต 2 รวม 184 แห่ง จำนวน 1,942 คน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา
และสถานภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2, 2549 ก : 9 - 10) ดังนี้ คือ

1.1.1 สถานศึกษาขนาดเล็ก มีครูผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา จำนวน 221 คน
จำแนกเป็น ครูที่มีวิทยฐานะ จำนวน 140 คน และครูที่ไม่มีวิทยฐานะ จำนวน 81 คน

1.1.2 สถานศึกษาขนาดกลาง มีครูผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา จำนวน 589 คน
จำแนกเป็น ครูที่มีวิทยฐานะ จำนวน 381 คน และครูที่ไม่มีวิทยฐานะ จำนวน 208 คน

1.1.3 สถานศึกษาขนาดใหญ่ มีครูผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา จำนวน 1,132 คน
จำแนกเป็น ครูที่มีวิทยฐานะ จำนวน 625 คน และครูที่ไม่มีวิทยฐานะ จำนวน 507 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage Random Sampling)
กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนรวมของประชากรทั้งหมด ใช้ตาราง Krejcie & Morgan
(บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 43) ได้กลุ่มตัวอย่าง 327 คน แบ่งกลุ่มประชากรตามอำเภอที่เป็นที่ตั้ง
ของสถานศึกษา แล้วสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดสถานศึกษา

และสถานภาพของครู โดยกำหนดให้มีในทุกอำเภอเพื่อให้ครอบคลุมประชากรในทุกพื้นที่
เทียบสัดส่วน และสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลาก คั่งมีขั้นตอน
ในการกำหนดขนาดและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ตามลำดับดังนี้ คือ

1.2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนรวมของประชากรทั้งหมด โดยใช้
ตารางจิ้งและมอร์แกน

1.2.2 แบ่งกลุ่มตามอำเภอที่เป็นที่ตั้งของสถานศึกษา

1.2.3 แบ่งชั้นตามขนาดสถานศึกษา และสถานภาพของครู

1.2.4 เทียบสัดส่วน และสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับสลาก

ทั้งนี้ มีรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่างและขั้นตอนการสุ่ม
ตามตารางที่ 3 และแผนภูมิที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกรายอำเภอ ตามขนาดสถานศึกษา
และสถานภาพ

อำเภอ	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (คน)													
	สถานศึกษาขนาดเล็ก				สถานศึกษาขนาดกลาง				สถานศึกษาขนาดใหญ่				รวม	
	มี		ไม่มี		มี		ไม่มี		มี		ไม่มี			
	วิทยฐานะ		วิทยฐานะ		วิทยฐานะ		วิทยฐานะ		วิทยฐานะ		วิทยฐานะ		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง			
โพธิ์สัย	70	12	31	5	177	30	32	5	258	43	153	26	721	121
ปากคาด	15	2	15	3	39	7	24	4	93	16	63	10	438	74
โซ่พิสัย	18	3	19	3	64	11	80	13	129	22	128	22	249	42
เผ่าไร่	8	1	3	1	52	8	34	6	102	17	113	20	222	38
รัตนวาปี	29	5	13	2	49	8	38	7	43	7	50	8	312	52
รวมทั้งสิ้น	140	23	81	14	381	64	208	35	625	105	507	86	1,942	327

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) มี 2 รายการ คือ ขนาดสถานศึกษาและสถานภาพของครู

ตอนที่ 2 ขวัญในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Five Rating Scales) โดยมีข้อคำถามครอบคลุมองค์ประกอบขวัญในการปฏิบัติงานของครู รวม 6 ด้าน (Herzberg. 1959 : 113 ; Barnard. 1968 : 172) ได้แก่

- 1) ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ
- 2) ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา
- 3) ด้านสภาพการทำงาน
- 4) ด้านการยอมรับนับถือจากบุคคลอื่น
- 5) ด้านความมั่นคงในอาชีพ
- 6) ด้านลักษณะของงาน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการเสริมสร้างขวัญในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open - end questionnaire)

2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางและขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาความหมาย แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับขวัญในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา องค์ประกอบของขวัญในการปฏิบัติงาน การกำหนดตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และการบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 รวมทั้ง เอกสารอื่นๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2.2 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า

2.2.3 กำหนดโครงสร้างเครื่องมือ เพื่อให้ครอบคลุมในทุกองค์ประกอบของ

ขวัญในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา รวม 6 ด้าน

2.2.4 สร้างเครื่องมือฉบับร่างตามขอบข่ายและเนื้อหาที่กำหนด

2.2.5 นำเครื่องมือฉบับร่างเสนอกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วปรับแก้ไข

2.2.6 เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ โครงสร้าง รูปแบบ ความตรงเชิงเนื้อหา ความถูกต้อง เหมาะสมด้านรูปแบบ ภาษาที่ใช้ และพิจารณาคำค้ำซึ่งความสอดคล้องระหว่าง ข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยวิธีการ IOC. (Index of Item - Objective Congruence) ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

1) อาจารย์เสถียร แสนอุบล กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2

2) อาจารย์อนันต์ พันนึก ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2

3) อาจารย์วรุณี เลียววิวัฒน์ชัย ศษ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา)ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1

4) อาจารย์ประภาพร บุญพาเกิด กศ.ม. (ภาษาไทย) ครู อันดับ ค.ศ. 2 โรงเรียนบ้านป่าสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1

5) อาจารย์พิกุล นิกรเทศ กศ.ม. (จิตวิทยา) ครู อันดับ ค.ศ. 3 โรงเรียนบ้านโนนเสถียร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2

แล้วเลือกข้อที่มีค่า IOC. ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ได้ 37 ข้อ

2.2.7 นำเครื่องมือที่ได้ปรับแก้แล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคล ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับ ประชากรที่จะศึกษา จำนวน 60 คน เพื่อหาความเที่ยงตรงของเครื่องมือ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างรายข้อและรวมทุกข้อ (Item - Total Correlation) แล้วเลือกข้อที่มี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไว้ใช้ ได้จำนวน 37 ข้อ ($.542 \leq r \leq .873$) แล้วหาค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีการของครอนบัค (Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่น 0.98

2.2.8 จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัย ดำเนินการตามขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ

3.1 เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ ไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 จัดส่งหนังสือขอความร่วมมือ คอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

5.1.1 ร้อยละ (Percentage)

5.1.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)

5.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

5.2.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างรายข้อและรวมทุกข้อ
(Item - Total Correlation)

5.2.2 ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient)

5.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่า F - test (Two - way ANOVA)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY